

" Waterkwaliteit en visbestand in het Zuidervaartje anno 2024 "

1. Inleiding

Het Zuidervaartje is een afwateringskanaal in de provincie West-Vlaanderen, op het grondgebied van de gemeenten Oostkamp, Brugge en Damme.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

Het Zuidervaartje is een Vlaams oppervlaktewaterlichaam.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed. Ook voor de biologische waterkwaliteit gelden deze klassen.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2023 zowel voor de fysisch-chemische resultaten als voor de biologische. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) was voor het Zuidervaartje zowel in 2015 als in 2023 "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit van dit waterlichaam was in beide jaren "ontoereikend".

b) Toekomstperspectieven

Het afstroomgebied van het Zuidervaartje heeft als gebiedsprioritering klasse 4: waterlichamen waarvan verwacht wordt dat de ecologische toestand goed kan zijn in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden), mits uitvoering van de acties die opgenomen zijn in het huidige SGBP3 en volgend SGBP4 (nog 2 plancycli nodig). Zie *Gebiedsgerichte uitdagingen - Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027* ([integraalwaterbeleid.be](https://www.integraalwaterbeleid.be)).

Om de goede toestand te behalen zijn, zoals beschreven in de visie van het huidige stroomgebiedbeheerplan (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/bekken-brugse-polders/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/aandachtsgebieden/zuidervaartje/visie>), vooral generieke acties nodig van de sectoren landbouw, huishoudens en bedrijven.

Acties voor de verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering maken deel uit van de *generieke acties* en van de *zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen*.

Een laatste stand van zaken over de lopende projecten en acties in het gebied is terug te vinden in het Wateruitvoeringsprogramma 2024 van het bekken van de Brugse Polders (https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/bekken-brugse-polders/waterbeheerplannen/2_bp0l-wup2024.pdf).

De evolutie van de waterkwaliteit kan handig opgevolgd worden via de waterlichaamdashboards die sinds kort online staan via *Dashboard oppervlaktewaterlichamen* — *Vlaamse Milieumaatschappij*.

3. Afvissingen

a) Afvissing in 2013

Het INBO bemonsterde het Zuidervaartje in 2013 op één locatie in Brugge (Sint-Michiels, Rijselstraat).

Er werden slechts 2 vissoorten gevangen, namelijk driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars.

b) Afvissing in 2015

Het INBO bemonsterde het Zuidervaartje in 2015 op één locatie in Zedelgem (Pater A. Vynckeplein).

Op het Zuidervaartje werden de volgende 4 vissoorten gevangen: tiendoornige en driedoornige stekelbaars, blauwbandgrondel en snoek. De twee stekelbaarssoorten zijn veelvuldig aanwezig, van blauwbandgrondel werden ook 23 stuks gevangen en van snoek één exemplaar.

c) Afvissing in 2016

In 2016 werd er bemonsterd op twee locaties: één locatie in Brugge (Grijs Paard) en één locatie in Damme (aan het bemalingsstation).

In totaal werden volgende 8 vissoorten gevangen: baars, blankvoorn, driedoornige stekelbaars, gibel, paling, rietvoorn, snoek en tiendoornige stekelbaars. Blankvoorn is de meest gevangen soort. De vangstaantallen zijn echter laag.

d) Afvissing in 2019

Het INBO bemonsterde het Zuidervaartje in 2019 op één locatie in Brugge (Sint-Michiels, Rijselstraat).

Tabel 9 geeft de situering weer van de staalnameplaatsen in het bekken van de Gentse kanalen en de Brugse polders bemonsterd in 2019.

Het nummer van het Zuidervaartje is 09028150.

Tabel 12 geeft een overzicht weer van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten (N) op de verschillende locaties in de verschillende campagnes (GK = Gentse kanalen, BP = Brugse polders).

Tabel 13 geeft de effectieve vangst weer per soort en per staalnameplaats in 2019 uitgedrukt in CPUE (g/100 m en N/100 m met N = aantal).

Tabel 14 geeft een overzicht weer van de visindexwaarden (in EQR) en hun appreciatie.

Op het Zuidervaartje ving men 4 vissoorten namelijk biermpje, blauwbandgrondel, driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars.

Het is voor de eerste keer dat men op het Zuidervaartje biermpje en blauwbandgrondel aantreffen. In 2013 ving men hier alleen drie- en tiendoornige stekelbaars.

e) Afvissing in 2021

In 2021 ving men in Zedelgem (Pater A. Vynckelein) 3 vissoorten namelijk biermpje, driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars.

f) Afvissing in 2022

In 2022 beviste het INBO het Zuidervaartje op twee plaatsen, namelijk in Damme en Brugge.

Er werden 5 vissoorten gevangen namelijk, baars, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, december 2024

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2024-2025 , vraag nr. 87 van 13 november 2024 } .

d) TABELLEN Afvissing in 2019

Tabel 9: Situering van de staalnameplaatsen in het bekken van de Gentse kanalen en de Brugse polders bemonsterd in 2019

Nummer	X	Y	Bekken	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
08141100	103018	214234	Gentse Kanalen	ISABELLASTROOM	Assenede	hoek van Nieuwe Boekhoutestraat en Heulken, naast Nieuwe Boekhoutestraat
13143100	100663	204230		BRAKELEIKE	Evergem	Sleidinge, Schroonhoek
09028150	68950	207890	Brugse Polders	ZUIDERVAARTJE	Brugge	Sint-Michiels, Rijselstraat
15630100	68430	199925		RIVIERBEEK	Oostkamp	Hillestraat
15630150	70676	202364		RIVIERBEEK	Oostkamp	Waterstraat
15673100	73166	19672		RINGBEEK	Wingene	tussen Beekhoek en Peerstalk

Tabel 13: Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats in 2019 uitgedrukt in CPUE (g/100 m en N/100 m met N = aantal).

Nummer		baars	blankvoorn	bermpje	blauwbandgrondel	brasem	driedoornige stekelbaars	giebel	kolblei	rietvoorn	riviergrondel	tiendoornige stekelbaars	snoek	zeelt	Totaal
08141100	g/100m						21,4					19,4			40,8
elektrisch	N/100m						15					57			72
13143100	g/100m	182,65	1354,9						24,35	359,3	0,95		62,55	299	2283,7
elektrisch	N/100m	9,5	74,5						1	13,5	1		0,5	12,5	112,5
09028150	g/100m			17,6	1,6		24,8					27,1			71,1
elektrisch	N/100m			2	3		10					16			31
15630100	g/100m				8,2	153,5	7,9	49			0,4	9,1			228,1
elektrisch	N/100m				16	2	3	3			1	4			29
15630150	g/100m	53,3		217	0,9		28,7	4			336	1,8			641,7
elektrisch	N/100m	5		35	1		13	1			45	1			101
15673100	g/100m						303,5					5,3			308,8
elektrisch	N/100m						165					4			169

Tabel 14: Overzicht van de visindexwaarden (in EQR) en hun appreciatie.

Nummer	Waterloop	Bekken	Waterlichaam	Jaar	EQR	Appreciatie
08141100	ISABELLASTROOM	Gentse Kanalen	L111_1112	2013 2019	0,2 0,2	slecht slecht
13143100	BRAKELEIKE		VL05_154	2013 2019	0,35 0,63	ontoereikend goed
09028150	ZUIDERVAARTJE	Brugse Polders	VL05_18	2013 2019	0,2 0,3	slecht ontoereikend
15630100	RIVIERBEEK		VL05_20	2013 2019	0,2 0,28	slecht ontoereikend
15630150			VL05_20	2013 2019	0,2 0,38	slecht ontoereikend
15673100	RINGBEEK		L111_1068	2013 2019	0,2 0,2	slecht slecht

Waterloop	Lambert X/V	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
ZUIDERVAARTJE	68951/207890	Sint-Michiels, Rijselstraat	Brugge	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2019	bermpje	2.00	17.60
ZUIDERVAARTJE	68951/207890	Sint-Michiels, Rijselstraat	Brugge	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2019	blauwbandgrondel	3.00	1.60
ZUIDERVAARTJE	68951/207890	Sint-Michiels, Rijselstraat	Brugge	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2019	driedoornige stekelbaars	10.00	24.80
ZUIDERVAARTJE	68951/207890	Sint-Michiels, Rijselstraat	Brugge	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2019	tiendoornige stekelbaars	16.00	27.10

e) TABEL Afvissing in 2021

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
ZUIDERVAARTJE	63647/204233	Pater A Vynckelein	Zedelgem	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2021	bermpje	3.00	29.20
ZUIDERVAARTJE	63647/204233	Pater A Vynckelein	Zedelgem	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2021	driedoornige stekelbaars	36.00	50.60
ZUIDERVAARTJE	63647/204233	Pater A Vynckelein	Zedelgem	West- Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2021	tiendoornige stekelbaars	45.00	72.30

f) TABEL Afvissing in 2022

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Zuidervaartje	75337/217608	aan het bemalingsstation	Damme	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	baars	1.00	3.80
Zuidervaartje	75337/217608	aan het bemalingsstation	Damme	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	blankvoorn	2.00	2.10
Zuidervaartje	75337/217608	aan het bemalingsstation	Damme	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	brasem	1.00	2.50
Zuidervaartje	72643/214086	Grijs Paard	Brugge	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	baars	1.00	5.00
Zuidervaartje	72643/214086	Grijs Paard	Brugge	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	blankvoorn	1.00	1.40
Zuidervaartje	72643/214086	Grijs Paard	Brugge	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	driedoornige stekelbaars	1.00	0.70
Zuidervaartje	72643/214086	Grijs Paard	Brugge	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	tiendoornige stekelbaars	2.00	1.90